

Frihet

- om befrielse från bördor

Med ett annorlunda påskfirande bakom oss kan vi konstatera att även om vårt firande av påskens mysterium förändrats p.g.a. ett bråkigt virus har betydelsen av Jesu verk inte förändrats. Vad är det vi firar i påsk? Vi firar livets seger över döden. Vi firar att Jesus besegrat mänsklighetens största hot. Men påverkar denna sanning hur vi lever våra liv? Hur märks det i våra liv att Jesus lever? Hur märks Jesu seger i coronatid? När vi i tider av social distansering får möjlighet att ta ett eller två steg tillbaka och reflektera över våra liv kanske vi märker att den oro som präglar stora delar av världen även fyller oss. Kanske påskropets befriande förkunnelse riskerar att tystna i ett aldrig sinande nyhetsflöde av smittospridning och dödstal.

Det är då vi gör klokt i att plocka fram den goda Boken och läsa om befrielse från bördor. Jesus säger: ²⁸*Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila.* ²⁹*Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett mildt och ödmjukt hjärta, så skall ni finna vila för er själ.* ³⁰*Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt* (Matt 11:28-30 B2000).

I Jesu närhet kan bördor läggas av och vi får istället bära Kristi ok som förenar oss med Honom och som väger lätt som en fjäder. Vilka bördor har vi att lägga av? I dessa tider är det tydligt att det finns mycket som tynger, mycket som trycker ner. Många bördor är förknippade med bokstaven *o*, t.ex. *oro, otrygghet, osäkerhet* o.s.v. Ja, i *corona* finns t.o.m. två *o:n*! Den tyngsta bördan har dock inget *o* i sig. Den tyngsta bördan börjar på bokstaven *s*, nämligen *synden*. Vi ska återkomma till hur vi blir av med den, men först några ord om vilken fantastisk gåva som räcks oss.

Jesus talar om *vila för er själ*. Det handlar om frid i hjärtegrunden. Det handlar om närhet till den stilla glädjen, också i stunder av svårigheter och prövning, för frid och glädje går hand i hand. Paulus säger: *Guds rike är inte mat och dryck, utan rättfärdighet och frid och glädje i den helige Ande.* (Rom 14:17 FB2015). Tillsammans med rättfärdigheten är alltså friden och glädjen naturliga följeslagare på vandringen med, eller snarare *i* Anden.

Även i jobbiga stunder kan vi erfara friden och harmonin i hjärtat. Hur är det möjligt? Hur kan jag lära mig att bevara hjärtats djupa frid under livets alla omständigheter? Hur kan jag låta Guds nåd verka fritt i mitt liv? Hur bevarar jag närheten till Jesus?

Det finns inget enkelt standardrecept för var och en att följa eftersom vi alla är unika och Guds väg med var och en av oss är unik. Just därför är det så viktigt att vara uppmärksam på den verkliga vägledaren, Guds Ande, och bejaka Hans väg för var och en av oss. Vi behöver ge Honom utrymme. Men när vi säger det har vi också visat att det finns något som är gemensamt för var och en som vill bevara närheten till Kristus. Något gemensamt för alla de som erfar friden i Jesu närhet. Avgörande för var och en är *överlåtelsen*. Att släppa taget om allt som vi tror att vi måste bära på och i hjärtegrunden säga "Du och jag Jesus". Det är ett grundrecept för oss alla. Däri blir vår kallelse tydlig.

Bilden av vattenytan på en sjö över vilken solen lyser är talande. Om ytan är stilla kommer solen att reflekteras tydligt i vattnet och ljuset bli extra starkt. Ju lugnare vattnet är, desto klarare bild av solen. Men om vattenytan är i rörelse, ja upprörd, kan inte solen avspeglas i

den. Det är på samma sätt med vår själ i förhållande till Gud, säger de som gått före: ju lugnare och fridfullare själen är, desto mer kan Gud avspeglas i den. Och det är ju det som är vår kallelse - att spegla Guds härlighet! Och har vi insett det behöver vi också bejaka att själens lugn hänger samman med hjärtats överlåtelse. Ju mer av överlåtelse i våra liv, desto mer av frid, ro, harmoni, ja, liv!

Men så var det ju det här med synden. Den tyngsta bördan. Också den behöver överlåtas. Ja, i synnerhet den behöver överlåtas! Men innan den kan överlåtas behöver den *förlåtas*. Vi kan inte släppa taget om den innan vi blivit förvissade om att den är förlåten. Och för att den ska kunna förlåtas behöver vi acceptera att den finns och vad den gör med oss. Så vad gör den? Den för oss vilse! Den för oss bort från vårt mål, bort från Gud, Han som är vårt ursprung och vårt mål. Synden får oss att glömma vårt ursprung och missa vårt mål. Det är allvarligt. En fruktansvärd börda att släpa på!

Och samtidigt står synden för något viktigt. Något som har med människans storhet att göra. Synd har med frihet och värdighet att göra. *Syndens möjlighet speglar människans höghet*, hävdar pastorn och bibelläraren Hans Johansson (1950-2008) i den utmärkta lilla boken "En liten vägledning till Bikten" från 2005. Ja, han säger t.o.m: *Det är stort att kunna synda*. Gud har gett oss friheten att välja riktning för våra liv. Det är stort! Det är inte stort att välja vägar bort från Gud, men det är stort att kunna göra det. Det säger något om människans värdighet och hennes ansvar. Vi kan bejaka kallelsen att i gemenskap med Gud växa till Jesu Kristi likhet och vi kan välja att inte göra det. Anders Piltz skriver: *Just för att hon (människan) kan falla har hon en så hög ställning.*

Ja, det är stort att kunna falla, men samtidigt får vi konstatera att det är förödande för människan att göra det. Vilken börda det är! Att försöka leva sitt liv utan Gud, livets källa, det är en väldig börda. Men det är en börda som vi kan befrias från. Vid korsets fot kan den läggas av. Vid Jesu fötter kan den lämnas. Påskens glädjebud förkunnar det för oss.

Men hur gör vi då rent konkret? Hur blir vi av med synden? Det går att göra på många olika sätt, men Jesus är nyckeln till alla. Vi kan knäppa våra händer eller "inta" annan lämplig böneställning och säga till Gud: *Herre, förlåt mig för allt jag gjort som fört mig bort från Dig. Var Du min Herre och led mig på Dina vägar!* Denna bön får vi förnya på nytt och på nytt igen och så får vi erfara hur bördor lyfts av och livet får mål och mening.

Syndabekännelse och förlåtelsens ord i samband med gudstjänst och andakt är också en fantastisk gåva att ta vara på när det gäller att bli av med syndens börda. Och så finns även den gåva som inte praktiseras så ofta i frikyrkan, men som kan vara en ypperlig hjälp att lägga av syndens tunga börda, nämligen *bikten*. D.v.s att för en medbroder eller syster bekänna vad som fört mig bort från Gud, att uttrycka min ånger över det och ta emot Guds förlåtelse och befrielse. Vi kanske minns orden från 1 Joh 1:9: *Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet* (FB2015). Bikten är en gåva som kan hjälpa oss att bli av med den tyngsta av bördor - syndabördan.

Men behöver vi då blanda in ytterligare en part för att ta emot syndernas förlåtelse? Räcker det inte att gå direkt till Gud? Jo, visst räcker det för att få förlåtelse, men samtidigt är det många människors erfarenhet att när vi sätter ord på våra handlingar inför en annan människa, så hjälper det oss att förhålla oss till vad vi har gjort. Det blir konkret, verkligt, vilket också gäller förlåtelsens ord. Någon som representerar Kristus uttalar förlåtelsens ord över mig personligen. Det blir konkret, verkligt, något mer än en from

tanke och jag kan gå vidare, befriad. Och om Paulus har rätt när han i Efesierbrevet 4:25 påstår att *vi är ju delar i samma kropp* (FB2015), då påverkar rimligtvis våra synder hela den kristna gemenskapen och då är det också rimligt att jag får bekänna för och höra förlåtelsens ord av någon som tillhör kyrkan, kroppen, Kristus.

Vad är det då jag ska bekänna? Ja, vi går inte till bikt för att bekänna en allmän känsla av värdelöshet. "Jag är en dålig människa" är ingen syndabekännelse som hör hemma i en biktsituation. Den synd som ska bekännas är konkret. Synden är en handling eller underlåtelse av handling, inte ett tillstånd. I bikten säger vi inte: *Jag är en lögnare utan istället: Jag har ljugit*. Ja, mer konkret än så. På vilket sätt har jag ljugit? För vem har jag ljugit? Varför? Hur såg omständigheterna ut? Alltså: synden behöver konkretiseras för att förlåtelsens nåd ska kunna bli en konkret erfarenhet för syndaren.

Ska allt bekännas? Här gör vi klokt i att lyssna till den världsvida kyrkans erfarenhet och vi kan särskilt notera de katolska vännerna som brukar tala om *svår synd* och *svaghetsynd*. Självfallet är det så att vissa synder berör och skadar mer än andra. Vi kan säga att en svår synd förutsätter vår medvetenhet. Vi är medvetna om att vi gör något allvarligt, att vi i frihet väljer att gå emot Guds vilja.

Att mörda någon är ett övertydligt exempel på en svår synd, men det kan lika gärna handla om mannen som behöver bekänna att han inte berättar för sin fru och sina barn att han älskar dem. Han vet att de längtar efter att få höra det, att de behöver höra det. Han vet att Gud längtar efter att få höra det. Ändå har han inte gjort det. Denna synd behöver ångras, bekännas och förlåtas för att sedan följas av ett förändrat beteende. För det är ju så det blir tydligt att vår ånger är äkta. Den äkta ångern visar sig i vår strävan efter att låta Gud förändra våra liv. Kort sagt: *vår helgelselängtan*.

Men för vem ska jag bekänna? Ska det vara en präst, pastor, diakon eller någon annan? Fördelen med att gå till en präst/pastor eller liknande är ju att personen genom vigningen/ordinationen är bunden av tystnadsplikten och att han eller hon förhoppningsvis vet något om hur bikt kan praktiseras. Men när Symeon den nye teologen (949-1022) fick frågan om munkar som inte var prästvigda hade rätt att "binda eller lösa" (se Joh 20:23), d.v.s. ta emot bikt och uttala absolution svarade han: *Det finns bara en sak som kvalificerar någon till detta: att han är medveten om Andens närvaro i sitt liv. Den som är fylld av Anden kan, präst eller ej, höra bikt och ge avlösning i Jesu namn. Den som saknar denna andliga medvetenhet - vore han så biskop eller patriark - bör inte ägna sig åt det.*

Det viktiga är att komma ihåg att biktaren står inför Kristus. Det är Han som hör bekännelsen, det är Han som uttalar förlåtelsen. Medbrodern/medsystemen är kyrkans och Kristi redskap. Han/hon representerar inte sig själv utan Kristus. När detta uppdrag utförs kan vi få erfara hur Jesu ord blir levande och aktuella: *Frid lämnar jag åt er. Min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Låt inte era hjärtan oroas och tappa inte modet* (Joh 14:27 FB2015).

Överlåtelsen är nyckeln. Överlåtelse av den stora syndabördan, t.ex. genom bikten, men också allt annat som tynger oss till marken. Jacques Philippe skriver: *Vi kan inte erfara Guds ingripande i vårt liv om vi inte ger honom nödvändigt utrymme. Man kan jämföra det med att hoppa fallskärm. Så länge man inte kastat sig ut i luften kan man inte känna hur fallskärmens rep bär, för fallskärmen har inte fått möjlighet att öppna sig. Först måste man hoppa, och bara efteråt kan man bli buren* (Sök friden och bevara den, s. 35).

Vi oroar oss för så mycket som vi inte behöver oroas för. Det är sant att det är oroliga tider och visst kan vi säga att det är naturligt att känna oro, men Gud har omsorg även i allt detta! Och vi kan få erfara det i överlåtelsen. Det blir tydligt för oss när vi släpper taget. Gud bär och Han gör det så gärna. Jesus har ju burit hela världens synd upp på korset, så Han har visat att Han både orkar och vill!

Det förunderliga är att när vi verkligen släpper taget och ger Gud möjlighet att verka sker så mycket gott utan att vi behöver anstränga oss så mycket. Vi kanske blir oerhört aktiva men det är en aktivitet som inte präglas av bekymmer och överdriven stress. Det är en aktivitet ledd av Guds Ande som är mild och fridfull. Vincent de Paul, församlingspräst i Paris (1581-1660) och känd för sitt arbete bland fattiga skriver: *Det goda som Gud gör sker av sig självt, nästan utan att man märker det. Vi måste låta oss på-verkas mer än att bara verka* (Sök friden och bevara den, s. 14).

Serafim av Sarovs (1759-1833) vittnesbörd lyder: *Sök hjärtats frid och tusenden kommer att omvända sig*. Den ryske munken, mystikern och själasörjaren sökte hjärtats frid i de djupa skogarna i Sarov. Trots den önskan han hade att leva obemärkt och ensam drog han till sig människor av alla slag. Bönder från närliggande byar sökte honom, likaså munkar från Sarov och systrar från en kommunitet i trakten. Alla kom de för att söka hans råd, nöjda om de så bara fick se en liten glimt av honom.

Det fanns perioder då han inte alls var så sugen på att få besök och han blockerade då den smala stig som ledde till hans koja med grankvistar och han fick så lite lugn och ro. Men lite besök hade han ändå. Enligt eremitgrannars uppgifter kom det björnar och vargar, rävar och harar, ödlor, ormar och fåglar för att dela med honom den matranson som skulle räcka i vecka. "Hur kan du få det att räcka till allihop?", frågade en eremit honom, häpen över mängden. "Hur jag klarar det? Jag har ingen aning, men Gud vet", svarade han.

Ja, Gud har omsorg om sina barn. Tänk om vi vågade lita på det! Det kan krävas en del "tankemöda" innan vi hamnar där. Vägen till den tilliten är en kamp och vi behöver ha det klart för oss att en betydande del av den andliga kampen faktiskt sker på tankens nivå. Jacques Philippe skriver: *Att kämpa på detta område innebär ofta att gå emot tankar som har sitt ursprung i vårt eget sinne, i omgivningens mentalitet eller hos fienden (det spelar egentligen ingen roll varifrån de kommer), och som gör oss oroliga rädda eller modlösa, för att istället ge rum för tankar som tröstar och återställer friden* (Sök friden och bevara den, s. 20).

Du kan inte hindra att fågeln flyger över ditt huvud, men du kan hindra den från att bygga bo i ditt hår och hacka näsan av dig, hävdar de som gått före. På samma sätt är det med de tankar som gör oss missmodiga och förtar friden. Vi kan inte hindra dem från att flyga förbi, men vi kan hindra dem från att få fäste. Vi kan det med Guds hjälp.

Så låt oss inte misströsta och vara modlösa! Låt oss lita på Jesus som säger: *Detta har jag sagt er för att ni ska ha frid i mig. I världen får ni lida, men var frimodiga: jag har överunnit världen* (Joh 16:33 FB2015). Tillsammans med Honom som har gjort detta får vi gå steg för steg på väg mot en förvandlad värld fri från virus och annat elände. Det är en välsignad vandring. En vandring om vilken Jesaja säger: *Med glädje ska ni dra ut, i frid ska ni föras fram. Bergen och höjderna ska brista ut i jubel inför er, markens alla träd ska klappa i händerna* (Jes 55:12 FB2015). Glädje och frid i naturlig harmoni, jublande berg och höjder, träd som klappar händer - det är vad som väntar i Jesu fotspår. Det är bara att börja gå!